

Overtredelsesgebyr i verneområder

Hege Langeland, webinar for
verneområdestyrer 04.05.2023

Tema for webinarret

- Hvilke krav må være oppfylt?
- Når skal vi bruke overtredelsesgebyr?
- Hvem gjør hva?
- Vernet mot selvinkriminering
- Erfaringer

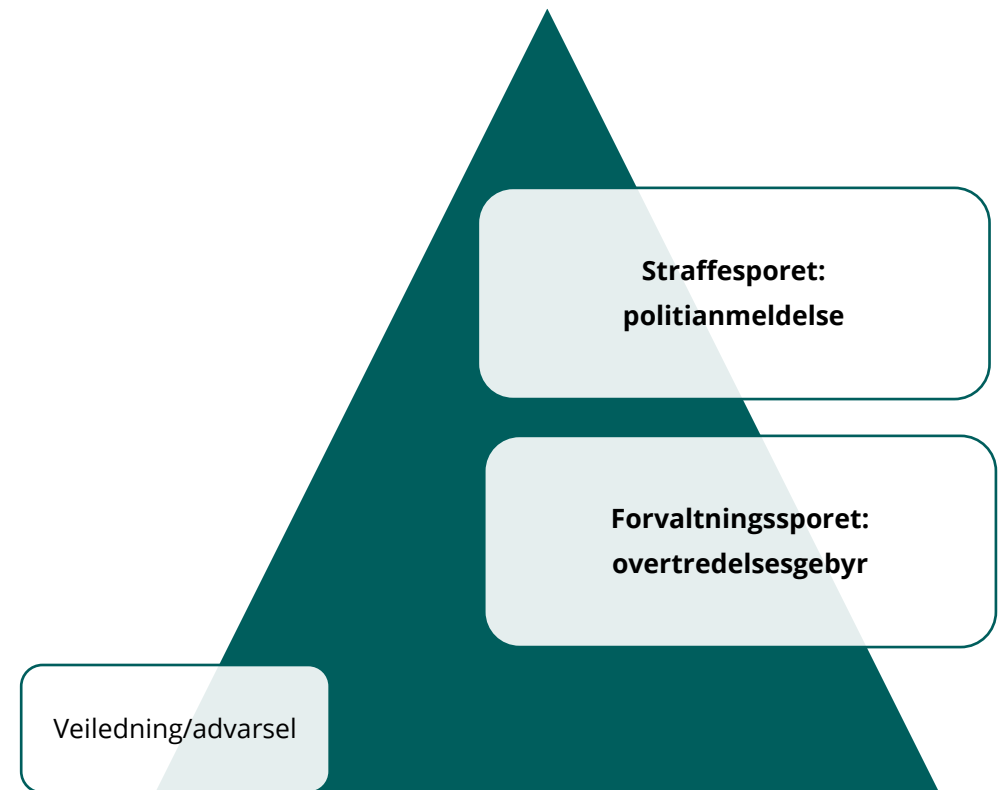
Bakgrunn

- Bidrar til et mer helhetlig og fleksibelt sanksjonssystem
- Allmennprevensjon, skape større respekt for regelverket
- Reaksjonen skal være passende og ikke mer inngripende enn nødvendig

Forvaltningssanksjon, men regnes som straff

- Forvaltningssanksjon for å følge opp overtredelser
- Overtredelsesgebyr regnes som straff
- Krav om retting mv. kommer i tillegg

Krav for å bruke overtredelsesgebyr

- **Brudd på bestemmelser i loven, forskrifter eller enkeltvedtak**
- Overtrederen har opptrådt uaktsomhet eller forsettlig, og er tilregnelig
- Det er ikke handlet med nødrett eller nødverge
- Overtredelsen er utført etter 1.1.2021
- Forholdet er ikke foreldet (foreldes etter 2 år)

Krav til dokumentasjon

- Vi må kunne dokumentere:

1) faktum (det objektive i et straffebed)

2) at handlingen er foretatt etter 1.1.2021 og at forholdet ikke er foreldet.

- Eks dokumentasjon: rapporter fra SNO, dokumenter/brev, bilder, rapporter fra forvaltningsmyndigheten, skjermdumper fra internett

Kravet til klarhet

- Bestemmelsen må ha et klart og tydelig forbud eller plikt.

*Eks: Unødvendig støy er forbode.
Eksempel på dette er motor på
modellfly og modellbåter. Lista er
ikkje uttømmmande.*

*Eks: Unødig støy er forbode. Bruk av
motordrivne modellfly o.l. er forbode.*

Sporvalg

- **Overtredelsesgebyr: de mindre alvorlige overtredelsene**
- Straffesporet: de mer alvorlige overtredelsene

- Stort skadeomfang. Alvorlige konsekvenser for naturmangfoldet eller fare for slike konsekvenser
- Omfattende brudd på bestemmelser (i volum eller tid).
- Grov skyld.
- Gjentatte brudd fra samme person eller samme foretak.

Eksempler overtredelser gebyrsporet

- Mindre brudd på vilkår i tillatelse (uten konsekvenser for verneverdiene)
- El-sykling på vei hvor sykling er tillatt
- Ridning/bruk av hest på vei
- Forsøpling lite omfang
- Ulovlig bål, brenning av avfall (lite omfang, små konsekvenser)
- Motorferdsel – mindre brudd på tillatelse
- Brudd på ferdselsforbud
- **Bruk av drone**
- Hensetting av gjenstander (lite omfang)
- Graving (lite omfang)
- Deponering (lite omfang)
- Telting uten tillatelse (kort tidsrom ingen skjerpene omstendigheter)

Hvem gjør hva?

- **Forvalter** vurderer og kontakter juristene i Miljødirektoratet
- **Styret** beslutter om en sak skal oversendes Miljødirektoratet eller delegerer dette generelt til forvalter
- **SNO** kan fremme en sak på egen hånd
- **Miljødirektoratet** beslutter om det skal ilegges overtredelsesgebyr (ivaretar samordningsplikt, forhåndsvarsler og treffer vedtak)

Overføring fra politiet

- Straffeprosessloven § 71c

Påtalemyndigheten kan beslutte at saken henlegges og overføres til forvaltningen når en overtredelse kan medføre administrativ sanksjon, hvis vilkårene for straff eller offentlig påtale ikke er oppfylt, eller hvis det for øvrig er mest hensiktsmessig at forholdet forfølges administrativt.

- Politiet henlegger og overfører saken til oss

Kort om vernet mot selvinkriminering

- Plikt til å gjøre oppmerksom på at *det kan foreligge en rett til ikke å svare på spørsmål (eller utlevere dokumenter eller gjenstander)* når det vil kunne utsette vedkommende for straff eller overtredelsesgebyr
- Inntreer når forvaltningen følger opp en sak med formål å anmelde eller ilegge overtredelsesgebyr.
- Forvaltningen skal ikke etterforske

Etterfølgende søknader/tillatelser

- Anmode om etterfølgende søknader – mest aktuelt der forholdet er «kurant» å få tillatelse til
- Behandling av etterfølgende søknad - deretter overtredelsesgebyr
- Brudd på søknadsplikten – overtredelse, selv om det gis tillatelse i etterkant.

Likebehandling

- **...ved sporvalg**
- **...ved størrelsen på overtredelsesgebyret**
- Ulovlig bruk av droner
- Retningslinjer
- Hensyn som ikke skal vektlegges (utenforliggende hensyn)

Veiledning

- Brev 21.06.2022 fra Miljødirektoratet
- På sikt revidere veileder

Litt mer om erfaringer/praksis

Vurderinger hos oss før saken igangsettes

- Er kravene for å ilegge overtredelsegebyr til stede?
- Er saken passende for overtredelsesgebyr eller er den for alvorlig og bør anmeldes?
- Er saken «for liten» for overtredelsesgebyr?

Innmeldte saker som ikke er gått videre med

- Overtredelser har skjedd før 1. januar 2021.
- Uklart faktum (hva, hvem, hvor og når)
- For smått
- For alvorlig brudd
- Uklart regelverk

Vedtak om overtredelsesgebyr

- Motorferdsel på Snøheimvegen kr. 15 000
- Bruk av drone Lofotodden nasjonalpark kr. 6 000
- Kajakkpadling i ferdselsforbudstiden, NR, kr. 5 000
- påklaget (to vedtak)
- Mindre brudd setereiendom, Skarvan og Roltdalen NP, kr. 4000
- Grusing av vei + gjenkledning av veranda hytte, NR, kr. 20 000
- Saker til behandling: brudd på vilkår i byggetillatelse, brudd på søknadsplikt organisert ferdsel

Forventninger til dere

- Kontakt oss for en forhåndsavklaring om saker som er aktuelle for overtredelsesgebyr (lav terskel)
- Rask reaksjon - virker mer preventivt
- Gjør generelle avklaringer med styret
- Ved oversendelse av saker for gebyr: Sørg for å få med alle dokumenter/bilder og opplysninger. Beskriv faktum, hva overtredelsen består i og hvordan alvorlighetsgraden vurderes.
- Forebyggende arbeid- informasjonskampanjer ol

Kort oppsummering

- *Tvil om faktum – saken ikke egnet for gebyr*
- *Tvil om regelverk – juridisk vurdering som kan overlates til Miljødirektoratet*
- *Overtredelsesgebyr eller anmeldelse – veiledning brev fra Miljødirektoratet, kan forhåndsavklares.*

Miljø-
direktoratet